Àngels Gregori o sobre com fer surar les pedres

Il·lustració d'Antoni Colomina Subiela

M. Àngels Francés Díez

Àngels Gregori, o sobre com fer surar les pedres

M. Àngels Francés Díez

En el seu darrer poemari, *Jazz* (2023), l'olivera Àngels Gregori Parra inclou un poema de títol enigmàtic, "Fer surar les pedres", del qual m'agradaria citar els versos centrals: "Al final, tot es resumeix en les formes / en què aprenem a retornar a casa. / Hi ha alguna cosa més útil / que l'intent de fer surar les pedres?".

La tasca de gestió cultural que Àngels Gregori desenvolupa des de ben jove, en amalgama indestriable de la seua obra poètica, s'assembla a l'art de fer surar les pedres, de dur la poesia allà on ha de ser, més enllà dels llibres: als carrers, als festivals. A espais municipals plens a vessar de gent que acudeix, cada any, a espectacles que són cita ineludible i camí per retornar a casa: per exemple, el Festival Internacional de Poesia de Oliva, conegut com Poefesta, que dirigeix des del 2005 i que enguany ha arribat a celebrar la vintena edició. A hores d'ara, aquest festival és un referent de dinamització literària arrelada a l'entorn i que situa els nostres pobles en el mapa cultural contemporani; no debades va ser reconegut, l'any 2018, amb el Premi Fundació Bromera al Foment de la Lectura, i l'any 2023 amb el Premi Difusió de l'AELC. També a Gandia coordina enguany, Àngels Gregori, la iniciativa Gandia pensa, que pretén posicionar la ciutat com a espai de reflexió en la defensa dels valors democràtics i humanistes.

La capacitat de Gregori per enllaçar la creació poètica amb la projecció global de la nostra cultura literària, fonamentada en la seua sòlida formació –llicenciada en Literatura Comparada i Teoria de la Literatura per la UB; doctora en Didàctiques Específiques per la Universitat de València; màster en Gestió Cultural per la UOC– i en una trajectòria literària premiada i reconeguda, es manifestà en la seua tasca com a cocomisària del festival Barcelona Poesia (2017–2019) i comissària de Poesia Lleida a partir del 2018. Així mateix, va dirigir la Nit de Poetes dins el Festival Nacional de Poesia de Sant Cugat (2015), on poesia i performance van dialogar de manera viva.

Caràcters. Revista de llibres de la Universitat de València.
Amb el suport de Publicacions de la Universitat de València
Número 104. Desembre de 2025. ISSN: 3020-9951. Pàgines 7-10

El compromís de Gregori amb la preservació de la memòria literària com a font d'inspiració per al disseny de la cultura contemporània es manifesta, també, en els diversos càrrecs que ha ocupat en institucions com la Fundació Francisco Brines, de la qual va ser directora entre 2019 i 2023, o el PEN Català, que va dirigir entre 2018 i 2022. Així mateix, va ser nomenada acadèmica de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua el 2021, i des de llavors hi ha participat, entre d'altres tasques, en la celebració dels escriptors de l'any designats per la institució: Joan Fuster (2022), els escriptors valencians de l'exili (2023), Maria Ibars (2024) i, enguany, Maria Beneyto. A més, són nombroses les seues participacions en comitès assessors i com a comissària d'esdeveniments literaris i artístics, com ara l'exposició *Francisco Brines: la certidumbre de la poesia* (2021), arran de la concessió del Premi Cervantes a l'escriptor, amb qui va compartir intenses complicitats personals i poètiques, i una mateixa mirada oberta a la llum del paisatge compartit. D'ell deia, en una entrevista que encara es pot trobar a la xarxa, que va entendre el Mediterrani com un mar d'entesa entre llengües i sensibilitats diferents. Sota aquesta perspectiva, Gregori organitzà, també, l'Encontre d'Escriptors i Escriptores de la Mediterrània, dins de la Mostra Viva del Mediterrani (2022).

També va ser comissària de la Velada Lorca a Nova York, organitzada pel Ministeri de Cultura dins la Feria Internacional del Libro de Nueva York (2023), i l'any 2024 va ser nomenada comissària de l'Any Estellés, amb motiu del centenari del naixement del poeta: sopars, concerts, simposis, exposicions i trobades internacionals hi van celebrar el lligam entre poesia i vida, entre memòria i futur, entre llibres i places.

El seu rol institucional més recent és el de comissària de les àrees de traducció i internacionalització del Centenari de la Generació del 27, organitzat pel Ministeri de Cultura i que se celebrarà el 2027, on treballarà per la commemoració de la força creadora d'aquesta generació, amb una atenció especial, també, a les pensadores i artistes conegudes com Las Sinsombrero, que van representar una altra manera de veure el món i que van redefinir el paper intel·lectual de les dones.

Gregori defensa que la gestió cultural ha de servir per conquerir nous lectors i establir diàlegs oberts amb persones que no s'han acostumat als versos: en una entrevista arran de la publicació de *Jazz*, explica que totes les fórmules són bones per aconseguir

que la gent s'acoste a la poesia, un gènere que provoca respecte però que estableix un lligam de fidelitat difícilment dissoluble.

Ara bé, la relació entre l'obra poètica i la gestió cultural en Gregori es recíproca: la poesia li ofereix la mirada, i la gestió li brinda l'horitzó de públic i comunitat. Així, personifica l'impuls necessari per revitalitzar la literatura i fer-la arribar a comunitats diverses, tot mantenint la integritat artística de la paraula poètica: buscant el camí de retorn a casa, la trajectòria d'Àngels Gregori es veu en el rastre que deixen les pedres surant, miraculosament, a l'aigua.